

ÇORUM'UN BAYAT İLÇESİ KARAKAYA KÖYÜ'NDE GRIZU PATLAMASI

Çorum'un Bayat İlçesi Karakaya Köyü'nde faaliyet gösteren özel bir şirkete ait kömür ocağında, 9 Ağustos 2004 tarihinde meydana gelen grizu patlaması sonucu 3 işçi yaşamını yitirmiş, 2'si ağır 5 işçi yaralanmıştır.

Kazanın olduğu kömür ocağı, ülkemizdeki en zorlu üretim yerlerinden birisidir. Yaklaşık 340 metre derinde ve son derece güç doğa koşullarında çalışmayı gerektirmektedir. Kömür üretimi yapılan yerlere ortalama 22 derece eğimli yer altı yollarından ulaşılabilen, üretim, 60-70 derece eğimli, ince kömür tabakalarından yapılmaktadır. Yanıcı ve patlayıcı gazlar da İhtiva eden ortam, kaza olasılığı bakımından son derece büyük riskler taşımaktadır. Söz konusu güç koşullarda üretim yapılabilmesi, birikim, deneyim ve uzmanlık gerektirmektedir.

Bununla beraber, olayın meydana geldiği işletme, mühendislik bilim ve tekniğinden uzak, teknik elemanın gözetim ve denetimi olmaksızın, tamamen ilkel koşullarda çalışmaktadır. İş güvenliği ve işçi sağlığı kuralları hiçe sayılarak, tamamen emek yoğun, mekanizasyondan uzak çalışma anlayışı çerçevesinde yürütülen bu tarz işletmecilik terk edilmediği sürece bu kazaların sonu gelmeyecektir. Bu çalışma şekli, her yıl çok sayıda ölümlü kazaya neden olduğu gibi, kaynak israfına ve çevre sorunlarına da neden olmaktadır.

Daha dün Ermenek'te, Zonguldak'ta, Aşkale'de benzer anlayışla işletilen ilkel ve denetimsiz ocaklarda yürütülen faaliyetler sonucu maden emekçileri hayatını kaybetmiş, büyük acılar yaşanmıştır. Yetkililer defalarca tarafımızdan uyarılmasına karşın, iş kazalarının en aza indirilmesine ilişkin önlemler bir türlü alınmamaktadır.

Üzerinde önemle durduğumuz, sektörde bilim ve teknolojinin uygulayıcısı olan teknik eleman istihdamının zorunlu olması gerektiğine ilişkin yıllardan beri yaptığımız uyarıların haklılığı, bu kaza ile bir kez daha ve acı bir şekilde ortaya çıkmıştır. Kaza, tamamen

eğitimsizlikten ve bilinçsizlikten kaynaklanmıştır. İşletmedeki faaliyetler sırasında bir teknik elemanın mevcudiyeti durumunda, böylesi bir kazanın meydana gelmesi mümkün değildir. Ancak, yasal bir zorunluluğun bulunmaması nedeniyle, kaza sırasında faaliyetlerin başında herhangi bir teknik eleman bulunmamaktadır.

Madencilik sektöründe yürürlükte olan yasal mevzuata göre yürütülmekte olan "fenni nezaretçi" uygulaması önemli sorunlara neden olmaktadır. Söz konusu sistemde her maden mühendisi Türkiye'nin herhangi bir yerindeki 10 sahadan aynı anda sorumlu olabilmektedir. Bu durum, doğal olarak, sorumlu mühendisin maden sahalarına aylarca gitmesine yol açmaktadır. Yine, sorumlu mühendisin, ücretini, denetlemek durumunda olduğu işyerinin sahibinden alması da çelişki yaratmakta, mühendis özgür davranamamaktadır. Bu durum, maden sahalarındaki üretimin verimsizliğine neden olduğu gibi, iş güvenliği bakımından da sorunlara neden olmaktadır.

Madencilik sektörü, içerdiği riskler nedeniyle diğer sektörlerle göre özellik arz etmektedir. Bu sektördeki denetimin, dünyadaki uygulamalarda da olduğu gibi, mutlaka Maden Mühendisleri tarafından yapılması gerekmektedir. Her maden işletme faaliyetinde iş güvenliği ve üretim için yeterli sayıda Maden Mühendisinin daimi istihdamı zorunlu olmalı, işletmenin özelliklerine ve taşıdığı risklere göre söz konusu mühendisin gerekli deneyime sahip olması mutlaka sağlanmalıdır.

Meydana gelen olayda yaşamını yitirenlerin yakınlarına başsağlığı diliyor, acılarını paylaşıyoruz. Madencilik sektöründe giderek artmakta olan iş kazaları konusunda ilgilileri uyarıyor ve görevlerini eksiksiz yapmaya, acilen gereken önlemleri almaya davet ediyoruz.

**Maden Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**

12.08.2004 tarihli basın açıklaması

Eylül 2004

